Raadsvoorstel

Datum Raadsvergadering:	
Agenda nr:	
Onderwerp:	Tweede en derde bestuursrapportage 2023 en eerste begrotingswijziging 2023 Werkplein Hart van West-Brabant.
Portefeuillehouder(s)	Wethouder Verwijmeren
Van:	Michiel Puts
Telefoonnummer:	4315
Email:	michiel.puts@etten-leur.nl

Aan de leden van de raad.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de tweede bestuursrapportage 2023 en de eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant van het Werkplein Hart van West-Brabant inclusief raadsinformatiebrief, alsmede de notitie 'bestandsbeheersing, zoektocht naar een evenwichtige uitvoering Participatiewet';
2. Kennis te nemen van de derde bestuursrapportage 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant;
3. De volgende zienswijze over de eerste begrotingswijziging kenbaar te maken:
   a. *We verzoeken het Werkplein om voortvarend aan de slag te gaan met de (extra) maatregelen om mensen te ontwikkelen naar de arbeidsmarkt.*
   b. *We verwachten van het Werkplein dat we, naast de reguliere bestuursrapportages, tussentijds worden geïnformeerd over de voortgang en resultaten van deze (extra) maatregelen.*
   c. *We vragen speciale aandacht voor de inzet op en de rapportage over het ontwikkelen van (ex-)inburgeraars naar de arbeidsmarkt, vanwege het groeiende aandeel van deze doelgroep in het bestand.*

Inleiding

Het Werkplein Hart van West-Brabant (verder: Werkplein) heeft de tweede en derde bestuursrapportage aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Op grond van de ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2023 heeft het bestuur van het Werkplein besloten de vastgestelde begroting 2023 te wijzigen. Hierbij bieden wij u de bestuursrapportages en de 1e begrotingswijziging 2023 aan.

Beoogd effect en evaluatie:
De gemeenteraad wordt de mogelijkheid geboden een zienswijze kenbaar te maken op de eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein.

Argumenten

1.1 en 2.1 Via de bestuursrapportages legt het Werkplein verantwoording af over de uitvoering van de Participatiewet
In de bestuursrapportages beschrijft het Werkplein de inzet die het heeft gepleegd bij de uitvoering van de Participatiewet, het minimabeleid en de wet inburgering voor de gemeente Etten-Leur en de resultaten die daarbij zijn geboekt.

1.2 De ontwikkelingen in het eerste half jaar van 2023 geven aanleiding om de begroting te wijzigen
Vanaf de tweede helft van 2022, na het vaststellen van de werkpleinbegroting 2023, zien we een toename van het aantal bijstandsgerechtigden. In de begroting 2023 van het Werkplein was hier geen rekening mee gehouden. Daardoor zijn de uitkeringslasten meer toegenomen dan begroot.

Daarnaast is het wettelijk minimumloon (WML) per 1 januari 2023 en 1 juli jongstleden verhoogd met respectievelijk met 10% en 3%. Door de koppeling tussen het WML en de bijstandsnormen zijn de uitkeringslasten in dezelfde mate toegenomen.

De lasten voor de begrotingsprogramma's inkomensondersteuning (uitvoering minimabeleid) en inburgering vallen eveneens hoger uit door een groter gebruik van de minimaregelingen dan geraamd en een groter aantal gehuisveste statushouders. Daarnaast vallen ook de organisatiekosten van het Werkplein hoger uit. Dit is voornamelijk het gevolg van de begin 2023 afgesloten Cao-gemeenten.

1.3 Het Werkplein zet extra in op de ontwikkeling van inwoners om de uitkeringslasten terug te dringen.
Onderdeel van de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein is de notitie 'bestandsbeheersing, zoektocht naar een evenwichtige uitvoering Participatiewet'. In deze notitie heeft het Werkplein een analyse gemaakt van de oorzaken van de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Tevens worden een aantal extra maatregelen beschreven die het Werkplein zal treffen om meer uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt te begeleiden en zodoende de uitkeringslasten te beperken.

3.1 Toename van de uitkeringslasten vraagt om extra inzet om meer uitkeringsgerechtigden naar werk te begeleiden
De toename van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2023 werkt ook door in 2024. Het begrotingsjaar 2024 start immers met een groter aantal bijstandsgerechtigden dan in de vastgestelde Werkpleinbegroting 2024 was voorzien. Daarmee dreigen ook de uitkeringslasten in 2024 hoger uit te vallen. Het Werkplein wordt daarom aangespoord de geplande extra maatregelen zo snel mogelijk op te starten.

Speciale aandacht daarbij wordt gevraagd voor de doelgroep (ex)-inburgeraars. Zoals uit de notitie ‘bestandsbeheersing’ blijkt, bestaat een relatief gezien groot deel van het uitkeringsbestand bestaat uit deze doelgroep.

Alternatieven/varianten
Niet van toepassing.

Kanttekeningen en risico’s
Hoewel het Werkplein aangeeft extra maatregelen te treffen om het aantal uitkeringsgerechtigden terug te dringen moet benadrukt worden dat de ontwikkeling van het uitkeringsbestand slechts gedeeltelijk te beïnvloeden is. De Participatiewet is immers een open-einde regeling. Een verdere instroom van bijvoorbeeld statushouders heeft daarmee rechtstreeks gevolgen voor de hoogte van de uitkeringslasten.

Bovendien bestaat de doelgroep van het Werkplein voor groot deel uit personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De verwachting is dan ook dat een aanzienlijk deel van het bestand uitkeringsgerechtigden ook op langere termijn geen mogelijkheden zal hebben om betaald werk te kunnen verrichten.

Toelichting

Financieel
De eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor Etten-Leur met € 2,4 mln. In bijgevoegde raadsinformatiebrief met betrekking tot de begrotingswijziging worden de financiële wijzigingen op de verschillende programmaonderdelen nader toegelicht.

Gevolgen voor de gemeentebegroting
Tegenover de hogere kosten voor het programma Inburgering staat een verhoging van de rijksbijdrage Wet inburgering met € 450K. Per saldo betekent de eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein daarmee een nadeel van € 1,9 mln. Dit nadeel is via de tweede bestuursrapportage reeds verwerkt in de gemeentebegroting.

Omdat de hogere lasten in 2023 ook doorwerken in 2024 zal het Werkplein ook zijn begroting 2024 gaan wijzigen. Vooruitlopend op deze formele begrotingswijziging zijn de financiële gevolgen van de begrotingswijziging 2023 dan ook structureel doorgetrokken in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Het Werkplein zal naar verwachting de begrotingswijziging 2024 aan het begin van het tweede kwartaal 2024 aanbieden aan de deelnemende gemeenten.

Duurzaamheid
Dit voorstel heeft geen directe relatie met het thema duurzaamheid.

Planning
De zienswijze die uw gemeenteraad bij de begrotingswijziging kenbaar maakt zal worden aangeboden aan het bestuur van het Werkplein.

Communicatie en participatie

a. Communicatie
De tweede bestuursrapportage 2023 en eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein is aan de deelnemende gemeenten aangeboden op 23 oktober.
De voorgestelde zienswijze op de eerste begrotingswijziging van het Werkplein is in gezamenlijkheid opgesteld door de zes deelnemende gemeenten en wordt uniform aangeboden aan de gemeenteraden.

De derde bestuursrapportage 2023 van het Werkplein is aangeboden aan de deelnemende gemeenten op 23 november.

b. Participatie
Op dit voorstel is geen enkele vorm van participatie van toepassing.

Bijlagen
- Concept-raadsbesluit 2e en 3e bestuursrapportage 2023 en 1e bergrotingswijziging 2023 Werkplein
- 2e bestuursrapportage 2023 Werkplein Hart van West-Brabant
- 1e begrotingswijziging 2023 Werkplein Hart van West-Brabant
- Toelichting 1e begrotingswijziging 2023
- Raadsinformatiebrief eerste begrotingswijziging 2023 Werkplein
- Notitie 'Bestandsbeheersing, zoektocht naar een evenwichtige uitvoering Participatiewet'
- 3e bestuursrapportage 2023 Werkplein Hart van West-Brabant

Etten-Leur, 19 december 2023

burgemeester en wethouders,

Dhr. drs. C. Smits
gemeentesecretaris

Mw. drs. M.C. Starmans-Gelijns
burgemeester